

Стопанска Комора на Мал Бизнис и Претприемништво

Resources sharing and scalable business networking
Споделување на ресурсите и деловно вмрежување

Бизнисите во новата нормалност

- неколку совети -

- ▶ Презентирајте ги производите или услугите on-line (промовирајте преку различни on-line канали, информирајте ги клиентите редовно, продавајте on-line)
- ▶ Дигитално трансформирајте го бизнисот во сите сегменти: подобрете го веб сајтот, користете софтвер за магацинско работење и логистика за набавка и испорака, користете апликации за анализирање на пазарот и клиентите, организирајте брзи и сигурни канали за финансиски трансакции ... Претворете го бизнисот во e-commerce
- ▶ Градете сојузи со други мали и средни претпријатија - споделувајте знаења или ресурси, користете заеднички ресурси, градете заедници...
- ▶ Изменете ги и подобрувајте ги деловните модели: понудете 24-часовна услуга за клиенти, работете од дома за да се намалат трошоците за изнајмување канцеларии - дигитализирајте се, бидете зелени, бидете општествено одговорни, понудете поддршка и услуги за заедницата - соработувајте со заедницата и споделете ги ресурсите со заедницата

Глокализација на бизнисите

- ▶ Терминот „глокализација“ се однесува на производ или услуга што е развиена за да ги задоволи локалните и глобалните потреби на таргетираните клиенти.
- ▶ Тип на бизнис што е дистрибуиран на глобално ниво, но приспособен да ги задоволи локалните потреби исто така.
- ▶ Бизнисите се движат кон глобализација, но за да бидат конкурентни на другите пазари, тие исто така ќе треба да обезбедат ниво на прилагодување врз основа на локалните регулативи и користејќи локални предности преку соработка и поддршка на локалните заедници и покажувајќи општествена одговорност
- ▶ Им дава на локалните бизниси поширок пристап до поголем целен пазар во различни култури - „Размислете глобално, дејствувајте локално“ , креирајте свој USP (unique selling proposition) и бидете скалабилни (трошокот за еден производ или услуга да биде прилагоден (минимизиран) согласно барањата на различни пазари)

Комуникациски интернет, енергетски интернет, интернет на мобилност и логистика - IoT интернет на нештата

- ▶ www-world wide web постои 30 години и претставува водечка услуга за споделување информации на Интернет (комуникациски интернет) Интернет е огромна мрежа која ги поврзува компјутерите низ целиот свет и преку која луѓето споделуваат информации и комуницираат.
- ▶ За да се реализираат целите за електрификација базирана на обновливи извори на енергија, воспоставен е концептот - Енергетскиот Интернет (ЕИ), се користи за споделување на енергијата во microgrid - најчесто вишоците енергија за сопствени произведена од обновливи извори - независните мали производители на електрична енергија понатаму меѓусебно се поврзуваат во Енергетски Интернет користејќи ги истите податоци, истата аналитика и алгоритми кои се користат за споделување на вести, знаење преку информацискиот интернет
- ▶ Интернет на мобилност и логистика е составен од возила со погон на нафтени деривати и електрични возила кои користат енергија од обновливи извори од енергетскиот интернет, тие возила се автономни и користат податоци, аналитика и алгоритми како информацискиот интернет и енергетскиот интернет.
- ▶ Сите три интернети се здружуваат во една платформа над сите IoT. IoT Интернетот на нештата опишува физички објекти во кои се вградени сензори, имаат способност за обработка, вграден софтвер и други технологии со кои се поврзуваат и разменуваат податоци со други уреди и системи преку Интернет или други комуникациски мрежи.

IoT интернет на нештата поддржува глокализација која на малите и средни компании им овозможува глобална конкурентност

- ▶ До 2030 година во една зграда ќе има толку многу сензори поврзани во IoT и зградата ќе претставува засебен data центар кој продуцира толку многу информации кои неможат да се постават на cloud и да се менаџираат од вертикална хиреархиска структура како постоечките глобални компании/организациски структури. Таа структура на засебни data центри значи глокализација контра сегашната глобализација во која доминантни се големите вертикално поставени организациски структури - корпорации.
- ▶ Малите и средни компании кои навреме ќе се дигитализираат и ќе се поврзат во IoT ќе можат да функционираат локално но IoT ќе им овозможи развој на скалабилна услуга/производ - да ги понудат глобално потполно конкурентно во однос на понудата на големите корпорации
- ▶ Трансформацијата се случува и денес - иновативните ICT компании многу лесно и брзо се интернационализираат, класичните финансиски институции се под притисок на bitcoin-и кој базиран на blockchain технологија и IoT е многу посигурен начин на плаќање со многу помали административни трошоци од банкарските продукти.

Чиста Енергетска Транзиција

- ▶ До 2030 година е изгледно дека ќе пукне меурот на економијата базирана на фосилни горива - дотогаш голем дел на транспортните средства ќе се електрифицира (спрема плановите на сите автомобилски индустрии) ќе се креира интернет на мобилност и логистика, голем дел на електричната енергија ќе се произведува од мали независни производители и од обовливи извори на енергија - ќе се креира енергетски интернет
- ▶ Дигиталната и енергетската транзиција ќе се случуваат паралелно - дигитализацијата ќе ја направи цената на енергијата од фосилните горива неконкурентна
- ▶ Комуникацискиот интернет ќе работи со огромни количини на податоци 7G што ќе ја воспостави платформата на IoT
- ▶ IoT ќе ја забрза дигитализацијата за малите и средни претпријатија - а нивната дигитализација значи помал carbon footprint (јаглероден отпечаток) бидејќи се повеќе ќе користат електрична енергија произведена од обновлива енергија од енергетскиот интернет

Зелена општествена одговорност

Зелено Сертифицирање

- ▶ Дигитализацијата и дигиталната транзиција долгорочно ќе ја креираат и чистата енергетска транзиција од фосилни горива кон обновливи извори на електрична енергија
- ▶ Големите компании, малите и средни претпријатија со планови за зелена трансформација кои практикуваат зелен организациски менаџмент, зелена општествена одговорност, користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија за сопствени потреби побрзо ќе се адаптираат кон новата нормалност на глокализација, sharing economy, нивните производи и услуги побрзо ќе станат глобално конкуренти во ерата на IoT
- ▶ Зеленото Сертифицирање - критериумите кои компанијата треба да ги задоволи и кои треба да ги унапредува за секое следно ресертифицирање е поддршка за трансформација на компаниите (големи, средни и мали) кон Новата Нормалност
- ▶ Зелениот Сертификат е рејтинг сертификат кој покажува колку една компанија има потенцијал за трансформација и конкурентност во новата економија базирана на обновливи извори на енергија и зелена општествена одговорност.

Благодарам

Програми за поддршка од Комората

▶ USP - ПОЗИЦИОНИРАЊЕ НА НОВИ ПАЗАРИ -

USP (unique selling proposition) Најдобро позиционирање и промовирање на новите пазари е преку локален деловен партнер кој долгорочно ќе ги позиционира вашите производи и услуги во земјата.

▶ Twin Green & Digital - Проекти и политики за паметен и одржлив развој, екологија, енергетска ефикасност и обновлива енергија.

▶ Финансирање и Менторска Поддршка -

Менторство и поддршка на менаџментот на малите и средни претпријатија во одредување, аплицирање и имплементирање финансиски инструменти за профитабилни проекти.

▶ ProExcellent - Сертифицирани дуални и менторски тренинг програми за размена на деловно искуство и воспоставена пракса на компаниите и организациите

Програми за поддршка од Комората

► Претприемништво и социјален импакт -

Зелена Мрежа на Социјално Претприемништво е неформална мрежа на партнери на Комората на Мал Бизнис која ги поддржува проектите и имплементацијата на најдобрите практики за одржлив развој на зелената економија и социјалното претприемништво.

► „Паметна,, дигитализација (Smart Digitalization) која ќе води кон социјална дигитална трансформација.

Проценка на Дигиталната Трансформација во деловниот и јавниот сектор базирана на анализа на податоци за проценка на дигитализацијата - јаки и слаби страни, можности и приоритети. Проценката ќе даде информации поврзани со зрелоста на субјектите за дигитална трансформација согласно практикуваните: Управување и лидерство, Луѓе и култура, Капацитет и способност, Иновации, Технологија.